

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. VI. Modus loquendi per voluntatem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

dicitur mendax & mendacii pater, intelligi debet in corpore assumpto, quo modo in paradiso mentitus est, & Evam deceptit. Et per hæc sufficienter declaratur hæc via locutionem Angelicam explicandi, ulterius verò suadet; Sancti Patres, siquidem intellectum Angelorum passim vocant eorum linguam? Videatur Vasquez citatus, ubi varia in hanc rem eorum refert testimonia.

Quaratione
demon dicitur
mendax.

IV.
Quomodo
unus Ange-
lus alium
loquentem
audiat.

Quoties itaque Angelus alium alloquitur, cogitationemque suam ad eum dirigit, in illius intellectu ad quem loquitur, vel species nova locutionis illius, vel saltem modificatio speciei jam ab initio ei congenite producitur. Per hujus verò speciei receptionem excitatur Angelus connaturaliter, saltem ut plurimum ad audiendum. Unde moraliter loquendo semper audiet, cum ob varias rationes frequentissime ad ea attendat, quæ sunt in sua substantiâ.

V.
Pluribus de-
claratur
quo pacto
Angeli sese
in vicem lo-
quentes au-
diant.

Sicut ergo Angelus videndo novam, vel speciem, vel speciei modificationem aliarum rerum in se productam, cognoscit res externas, quæ in dies contingenter sunt, ita videndo hanc speciem, vel modificationem locutionis alterius, novit aliquem loqui, sicque applicare potest hanc speciem ad audiendum in particulari quid dicat. Quare nonnulli cum Vasquez, Molinâ, Alarcon, & aliis, affirmant, licet actus liberi, quando manifestantur, perdant jus secreti, & per voluntatem illam eos detegendi tollatur eorum velamen, ut ita dicam, ac proinde cognosci possunt, saltem ab eo ad quem diriguntur, affirmant tamen Auctores citati eos tunc non videri clarè & intuitivè, imò nunquam hoc modo cerni asserunt, sed mediatè tantum, & in alio prius cognito cognosci. Alii nihilominus dicunt, positâ voluntate eos manifestandi, produci in intellectu alterius, ad quem per voluntatem illam diriguntur, claram illorum speciem, vel prioris ab initio modificationem, per quam clarè & immediatè eos cernant.

Affirmant
nonnulli a-
lius Angelis
liberos cog-
nosci tan-
tumobscure,
alii clarè.

VI.
Angeli non
semper sunt
in actuali
cognitione
rerum qua
sciunt in
actu primo.

Possunt verò loqui inter se Angeli de iis etiam rebus, quas jam norunt ut diximus, sicut & inter homines contingit. Non semper autem Angeli sunt in actuali eorum omnium cognitione, quæ in actu primo cognoscunt, seu quorum habent species, vel saltem non omnes rationes ad consultationem, seu deliberationem de iis spectantes actu semper considerant. Hic verò loquendi modus usui maximè esse potest, ubi sermo est de rebus supernaturalibus, & iis quarum non habent Angeli species proprias, & intuitivas, sed paulatim acquirunt alienas, & abstractivas; ut dum inter se de futuris contingentibus differunt, & illis de quibus conjecturalem solummodo habent notitiam. Quando autem Angelus quispiam (quod plerumque superioribus tantum contingit respectu inferiorum) mysterium aliquod à Deo per revelationem acceptum, alteri vel hoc vel alio modo proponit, cumque de illo instruit, dicitur illum illuminare.

Quid sit
nomen Ange-
li alium
illuminare.

SECTIO QUINTA.

Alia quedam de locutione per intellectum.

I.
Excitatio
ad audien-
dum quid
sit in Ange-
lo.

LOCUTIO itaque secundum modum procedendi sect. præcedente explicatum, est ipse actus intellectus Angelici, connotando actum voluntatis eum ad alterum dirigentem. Excitatio ad audiendum est infusus vel novæ speciei lo-

R.P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. I.

cutionis alterius Angeli, vel speciei prioris modificatio, & aliqua illius advertentia. Auditio denique est illius speciei usus, quando scilicet per eam actum illum seu locutionem, & alterius vocem percipit.

Quod si in illustrationibus quibusdam hic à Deo in hominum animas immisissis isthæc omnia non interveniant, nec subinde fortè distinguatur auditio à locutione, non sequitur hoc, cum sit quid extraordinarium, debere in locutione creaturarum naturali intervenire: sicut etiam licet Deus loquatur interdum per Angelos, Prophetas, & alios suo loco substitutos, atque adeo multifariam multisque modis, hic tamen non est communis modus, quo creaturæ inter se sermocinantur, ac suos sibi invicem conceptus aperiant, utpote quæ ore ac voce propriâ ut plurimum loquuntur, non alienâ. In visione autem beatâ dicunt multi distingui locutionem ab auditione, eamque aiunt esse ipsam scientiam Dei increatam.

II.
In quibusdam
illustratio-
nibus hæc
omnia non
semper in-
terveniant.

Ex vi ergo hujus locutionis præcisè non percipitur res dicta immediatè, & per speciem claram & intuitivam, sed mediatè tantum, & in locutione tanquam in medio cognito, sicut in locutione humanâ, ex vi locutionis vel auditionis præcisè non percipitur immediatè res quæ dicitur, sed sola dictio, seu verbum; occasione tamen hujus resultat in audiente alia cognitio, qua percipitur res ipsa quæ dicitur.

III.
Ex vi hujus
locutionis
non percipi-
tur res dicta
immediatè.

Tandem probabile mihi videtur, quod insinuat Suarez hic, lib. 2. cap. 28. num. 40. nempe sicut est in absolutâ potestate Angeli, ut actus ejus liberi & secreta cordis cognoscantur, si velit, vel non cognoscantur si nolit, & ut unum ex iis cognoscatur, non aliud, ab hoc etiam & non ab illo, sic in illius potestate esse videtur, ut magis vel minus clarè actus aliquis ejus internus ab alio percipiatur, & ut objectum quod actus ille representat, eadem proportionem cognoscatur, & magis etiam vel minus adequatè; & si actus plura representet, aut velit objecta, ut unum percipiatur, non aliud: In hoc quippe situm est perfectum in secreta cordis & actus liberos dominium, quod Angelum in eos habere passim asserunt Theologi. Hic tamen modus inadæquatè manifestandi actum, & objectum per eum representatum, multò facilius intelligitur in locutione per characteres suprâ Sectione secunda declarata.

IV.
Angelus ex
pleno, quod
in actus suos
liberos habet
dominium,
potest, ut
non omnino,
ita inadæ-
quatè eos re-
presentare.

SECTIO SEXTA.

Modus loquendi per voluntatem.

ALTIUS adhuc locutionem Angelicam declarandi restat modus, qui etsi fortè non tam propriè & exactè, si vim vocis spectemus, sit locutio, cum per eum non dirigatur ad alterum actus intellectus, qui est propriè locutio, sed actus voluntatis, in quo hic modus differt à præcedente; per eum tamen declarare invicem suos possunt conceptus, & ad alia quæ subinde in locutione Angelicâ interveniunt, vel saltem intervenire possunt, intelligenda non parum conducit; inter alia namque quo pacto possint demones modo, & Angeli si essent in purâ naturâ, vel in via haberent inter se constitutam rempublicam, ostendit inquam quo modo sese invicem decipere, ac

I.
Modus lo-
quendi per
voluntatem
non est pro-
priè locutio.

Gg

maçair

Non est cur quisquam neget damones, & Angelos in pura natura posse mutari.

II. Declaratur quo pacto Angelus loqui possint per voluntatem.

III. Deus specie volitionis intellectui alterius infundit.

IV. Quid in actu signato manifestet hac volutio, quid in actu exercito.

V. Declaratur qua ratione per hunc loquendi modum Angeli in via, vel in pura natura possint se decipere.

Loqui potest Angelus unicus ut alii non intelligant.

VI. Quo pacto volutio manifestando aliud obiectum, manifestat se.

Alius universalis ab unoquoque Angelo semel electus, volitionem manifestat.

mentiri possint, exemptio enim ab hoc; nulli praterquam Deo infinita veritati videtur concedenda. Unde licet Pater Granado tract. 5. dub. 4. sect. 3. affirmet non posse mendacium inter Angelos contingere, hoc tamen inquit Alarcon tra. 6. dub. 4. cap. 5. num. 10. est contra alios omnes Scholasticos.

II. Hic itaque locutionem Angelicam declarandi modus situs est in volitione quadam, tale vel tale obiectum ad alium Angelum ordinante, obiectum inquam, immediate, vel ut a loquente cognitum, ita tamen ut tantum & non amplius de alterius mente cognoscat, quantum loquenti placuerit ei manifestare. Hoc ergo modo resolvitur dicta volitio: *Volo ut cognoscas hoc obiectum, Petrum v. g. esse in horto, vel volo ut cognoscas seu iudices me cognoscere Petrum esse in horto, seu eum esse in horto, quia ego illud iudico.*

III. Hac proinde volitione, seu ordinatione posita. Deus ut auctor naturae intellectui illius, ad quem ordinatio illa dirigitur, volitionis huius speciem infundit, quam is in se advertens excitatur ad audiendum, & per hanc speciem volitionem illam cernit, hanc autem cernens potest ob auctoritatem eius, cuius est volitio, assentiri obiecto, cui alter eum assentiri cupit.

IV. Volitio ergo ista in actu signato est manifestatio & ordinatio alterius obiecti ad cognoscentem, in actu vero exercito est ordinatio & manifestatio sui respectu eiusdem. Se igitur manifestat hac volitio, non ut obiectum a se volitum, sed in genere causae quasi efficientis, quatenus scilicet dispositivè facit ut illius species in audiente producat.

V. Hinc ostenditur quo pacto Angeli naturae suae relicti, mentiri possint, & unus alium decipere: per hanc namque volitionem ordinat ad alium obiectum tanquam a se cognitum, seu quasi cui assensum praebet, cum tamen nihil minus interdum quam illi assentiat; ex quo fit, ut alter propter auctoritatem illius apparentem, assensum eidem obiecto praebet, sicque decipiatur. Hoc autem mendacium non contingit circa volitionem illam, quam verè habet loquens, & quam cernit audiens eum habere, sed circa obiectum volitum, & per volitionem illam ad alterum ordinatum, cui significat se assentiri, re tamen verà non assentitur. Hac etiam ratione non difficulter intelligitur quo pacto possit unus Angelus secretò loqui alteri, ita ut alii non intelligant; is enim solus audiet, seu volitionem hanc videbit, ad quem dirigitur.

VI. Hic modus, licet nonnulla habeat difficilia, si tamen rectè explicetur, ad locutionem Angelicam declarandam non parum deservit. Id verò imprimis in hac viâ videtur difficile, quomodo scilicet hac volitio se manifestet: etsi enim dicant aliqui, ut supra vidimus, manifestare se in actu exercito, eo ipso nimirum quòd sit ordinatio alterius obiecti ad cognitionem Angeli, non tamen caret difficultate. Dici nihilominus possit primò, non cognosci hanc volitionem, donec per aliam volitionem ordinetur ad cognoscentem. Secundo etiam dici potest, unumquemque Angelum semel actum aliquem generalem elicere, quò universaliter velit actus omnes huiusmodi, quibus postea volet ut alii Angeli tale vel tale obiectum cognoscant, ipsis innotescere, qua volitione semel posita & moraliter manente, cedit quasi iure suo, sicque deinceps ipso facto quòd

eiusmodi volitio ponatur, Angelus, ad quem dirigitur, speciem & cognitionem illius habebit.

SECTIO SEPTIMA.

Alia quaedam de locutione per voluntatem & characteres.

ADVERTO ut materiam de locutione Angelicâ concludam, hunc modum eam explicandi per volitionem ratione praedictâ ordinatam, optimè quadrare cum modo eam declarandi per signa ad placitum & characteres spirituales sect. 2. posito: hæ enim volitiones possunt esse eiusmodi signa, & hoc modo vitabitur multiplicatio illa linguarum; hi namque voluntatis actus, cum ex unâ parte sint secreti, & ei tantum manifesti ad quem dirigitur, ex aliâ verò sint signa quibus alter illi mentem suam quantum ei placet patefacit, sicut signa vocalia externa apud homines, sic signa spiritalia seu characteres, quibus iuxta dicta sect. 2. loquuntur Angeli, possunt esse hæ ipsæ volitiones: volitio enim qua Angelus A, vult Angelum B, credere Petrum esse in foro, potest esse signum illum hoc existimare, sicque ob auctoritatem illius potest ex eo ita iudicare, esto fallatur, si res, ut fieri potest, ita se non habeat.

Dices: actus voluntatis non est vox, nec verbum; hoc enim solum competit actibus intellectus. Distinguo antecedens: actus voluntatis non est vox aut verbum significans formaliter, & quo Angelus loquitur sibi, concedo antecedens; significans quasi ad placitum, & consequenter quo loqui possit alteri, & suum illi conceptum, quantum ei placet, aperire, nego: sicut voces ore prolatae, elevatio manus, figura & characteres in chartâ aut tabellâ efformati, esto non sint formales & naturales representationes, vel rerum vel conceptuum illius qui illis utitur, ea tamen audienti manifestant.

Addo in fine ad facilitatem intelligentiam locutionis Angelicæ per signa spiritalia sect. 2. explicata, id quod rectè advertit Suarez lib. 1. cap. 3. num. 12. & 13. unumquemque scilicet in se experiri, prius quam vocem ullam exterius proferat, se intus in mente conceptus earundem vocum apud se formare, imò ibidem addit, locutionem internam humano modo aliter fieri non posse: Unde inquit, eodem quisque idiomate mentaliter in animo loquitur interiori sibi, quo aliis loquitur exteriori.

Ad rem ergo nostram hinc facile intelligitur quo modo characteres illi spiritalia, etiam ab Angelis efformari possint: in quo tamen aliqui, & in particulari Pater Suarez, lib. 2. de Angelis cap. 26. num. 7. & 8. maximam difficultatem illius sententiae sitam esse existimat. Possunt ergo Angeli, ut aliarum rerum, ita vocum materialium conceptus ac internas voces, & characteres quasi spiritalia apud se formare, & per hos, conceptus de rebus ipsis, quantum iis placet, aliis aperire, sicque vel latinè vel græcè spiritaliter, vel aliâ linguâ loqui. Per hos autem conceptus & characteres spiritalia possunt Angeli unicuique in particulari, etiam in praesentia aliorum secretò loqui, nullus enim characteres hosce videbit nisi is ad quem dirigitur: & hæc de locutione Angelicâ sufficiant.

I. Locutio per voluntatem optimè concordat cum locutione characterum.

Volitiones istae possunt esse characteres, seu signa spiritalia.

II. Hæc ad voluntatem non significat formaliter, sed ad placitum.

III. Antequam loquatur quis, conceptus quasi profertur conceptus intus apud se format.

IV. Quomodo Angeli per characteres spiritalia possint, vel Græcè, vel Latinè, vel aliâ quocunque linguâ loqui.

Possunt Angeli hoc modo unum secretò loqui, alii praesentibus.

